

ЗАКОН

о заштити од пожара

„Службени гласник РС“, број 111 од 29. децембра 2009, 20 од 24. фебруара 2015, 87 од 13. новембра 2018, 87 од 13. новембра 2018 - др. закони

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се систем заштите од пожара, права и обавезе државних органа, органа аутономне покрајине и органа јединица локалне самоуправе, привредних друштава, других правних и физичких лица, организација ватрогасне службе, надзор над спровођењем овог закона и друга питања од значаја за систем заштите од пожара.

Одредбе овог закона сходно се примењују и на заштиту од експлозија.

Систем заштите од пожара

Члан 2.

Систем заштите од пожара (у даљем тексту: заштита од пожара) обухвата скуп мера и радњи за планирање, финансирање, организовање, спровођење и контролу мера и радњи заштите од пожара, за спречавање избијања и ширења пожара, откривање и гашење пожара, спасавање људи и имовине, заштиту животне средине, утврђивање и отклањање узрока пожара, као и за пружање помоћи код отклањања последица проузрокованих пожаром.

Субјекти заштите од пожара

Члан 3.

Субјекти заштите од пожара су државни органи, органи аутономне покрајине, органи јединица локалне самоуправе, привредна друштва, друга правна и физичка лица.

Појмови

Члан 4.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) пожар је процес неконтролисаног сагоревања којим се угрожавају живот и здравље људи, материјална добра и животна средина;
- 2) експлозија је процес наглог сагоревања који настаје као последица употребе запаљивих течности, запаљивих гасова и осталих горивих материја које са ваздухом могу створити експлозивну смешу експлозивних материја праћену ударним таласом притиска продуката сагоревања и порастом температуре, којим се угрожавају живот и здравље људи и материјална добра;*
- 3) хаварија је разарање основних склопова постројења у привредним, јавним и другим објектима које представља опасност за живот и здравље људи, за материјална добра и избијање пожара;
- 4) спасавање представља интервенцију ватрогасно-спасилачких и ватрогасних јединица ради заштите људских живота, телесног интегритета и материјалних добара приликом пожара, хаварија и других ванредних догађаја, у складу с посебним законом;*
- 5) карактеристике реакције материјала на пожар су доприноси материјала развоју пожара услед сопствене разградње до које долази излагањем тог материјала стандардом дефинисаним испитним условима, које се огледају кроз класу запаљивости, емисију дима, откапавање и/или друга очекивана својства, која угрожавају евакуацију;*
- 6) отпорност на пожар је способност објекта или дела објекта да за утврђено време испуњава захтевану носивост (P) и/или интегритет (E) и/или топлотну изолацију (И) и/или друго очекивано својство, како је прописано стандардима о испитивању и класификацији отпорности на пожар;*
- 7) евакуациони пут из објекта је пут који води од било које тачке у објекту до спољног простора или сигурног и безбедног простора у објекту;*
- 8) коридор евакуације чине грађевинске конструкције зграде којима се ограничавају просторије за комуникацију (ходници, тампон-просторије, степеништа, ветробрани, улаз и сл.) и тако спречава продор пламена и дима из просторија за боравак и других просторија угрожених пожаром, а које имају такве карактеристике (отпорност и реакција на пожар, ширина, висина и др.) да омогућавају да особе затечене у пожару могу сигурно и безбедно (самостално или уз помоћ спасиоца) напустити објекат;*

9) заштитни системи и уређаји су системи у функцији безбедности људи који бораве у објекту, објекта и ватрогасаца – спасилаца (стабилни системи за гашење пожара, стабилни системи за дојаву пожара, стабилни системи за детекцију експлозивних и запаљивих гасова, системи за контролу дима и топлоте, сигурносни системи напајања, инсталације хидрантске мреже за гашење пожара, као и мобилни уређаји за гашење пожара);*

10) стамбени, односно стамбено пословни објекат јесте објекат који има више од 80% корисне површине намењене за становање и пратеће садржаје (просторије за гаражирање возила, станарске оставе, подстаницу грејања, ходнике, степеништа, лифтовска окна и сл.) и у коме остатак чини пословни простор;*

11) пословни, односно пословно стамбени објекат јесте објекат који има више од 80% корисне површине намењене за пословање (продају, куповину, услуге и сл.) и у коме су остале просторије стамбене и/или јавне намене;*

12) објекат јавне намене јесте објекат који има више од 80% корисне површине намењене за окупљање људи (угоститељски објекти за смештај – изузев кампа, куће и стана за одмор, соба за изнајмљивање, угоститељски објекти за исхрану и пиће – изузев киоска и сличних објеката, образовни, културни, спортски, религиозни, и слични објекти, аутобуски, железнички, авио-терминали, путничка пристаништа и сл.) и у коме су остале просторије стамбене и/или пословне намене;*

13) процена опасности од пожара јесте део главног пројекта заштите од пожара односно део техничке документације за изградњу објекта којим се утврђују захтеви у погледу мера заштите од пожара за конструкцију, материјале, инсталације и потреба за опремањем заштитним системима и уређајима, када то није утврђено прописом;*

14) техничка документација јесте скуп пројекта који чине пројекат за извођење у смислу закона који уређује изградњу, а који се израђују за потребе изградње, доградње и реконструкције објекта;*

15) добровољна ватрогасна друштва јесу удружења основана ради организованог добровољног учешћа грађана у спровођењу заштите од пожара, спасавању људи и имовине;*

16) ватрогасни савези (општински, градски, окружни, покрајински и Ватрогасни савез Србије) су стручне и хуманитарне организације од посебног интереса основане у циљу организованог и јединственог учешћа у остваривању заштите од пожара, њихових заједничких циљева и развијања свести о значају заштите од пожара, у оквиру којих делују добровољна ватрогасна друштва и добровољне ватрогасне јединице.*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Начин остваривања заштите од пожара

Члан 5.

Заштита од пожара остварује се:

- 1) организовањем и припремањем субјеката заштите од пожара за спровођење заштите од пожара;
- 2) обезбеђивањем услова за спровођење заштите од пожара;
- 3) предузимањем мера и радњи за заштиту и спасавање људи, материјалних добара и животне средине приликом избијања пожара;
- 4) надзором над применом мера заштите од пожара.

Обавезе субјеката заштите од пожара

Члан 6.

Субјекти заштите од пожара дужни су да поступају у складу с обавезама утврђеним овим законом и прописима донесеним на основу њега, да примењују мере заштите од пожара и експлозија прописане законом, подзаконским прописима и општим актима,* да обезбеде примену планова заштите од пожара и других аката и одговорни су за сваку активност којом мењају или могу променити стање и услове заштите од пожара.

Субјекти заштите од пожара дужни су да ангажовањем расположивих људских и материјалних ресурса учествују у гашењу пожара и спасавању људи и имовине угрожених пожаром, ако то могу да учине без опасности за себе или другога.

*Службени гласник РС, број 20/2015

Члан 6а*

У циљу стицања знања, вештина и навика неопходних за унапређивање и учвршћивање позитивних ставова и понашања значајних за заштиту од пожара деце и ученика, надлежне школске и предшколске установе дужне су да у оквиру школских и предшколских програма утврде и спроведу програм едукације о заштити од пожара.*

Надзор над утврђивањем и спровођењем програма едукације о заштити од пожара спроводи министарство надлежно за послове просвете.*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Начело заштите

Члан 7.

Основни циљ прописаних мера заштите од пожара јесте заштита живота људи, телесног интегритета, материјалних добара и животне средине.

Начело превенције

Члан 8.

Превенција заштите од пожара обезбеђује се планирањем и спровођењем превентивних мера и радњи тако да се што ефикасније спречи избијање пожара, а да се у случају избијања пожара ризик по живот и здравље људи и угрожавање материјалних добара као и угрожавање животне средине сведе на најмању могућу меру и пожар ограничи на самом месту избијања.

Начело сталности

Члан 9.

Заштита од пожара се организује и непрекидно спроводи на свим местима и у свим објектима који су изложени опасности од пожара.

Начело јачања свести

Члан 10.

Субјекти заштите од пожара подстичу, усмеравају и обезбеђују јачање свести о значају заштите од пожара кроз систем образовања и васпитања, научно-истраживачког и технолошког развоја, усавршавања у процесу рада, као и јавног информисања.

Начело јавности

Члан 11.

Државни органи, органи аутономне покрајине, органи јединице локалне самоуправе, привредна друштва и друга правна лица дужни су да обавештавају јавност о стању заштите од пожара и чине доступним потребне информације, у складу са законом.

Начело сарадње

Члан 12.

Субјекти заштите од пожара дужни су да међусобно размењују информације од значаја за заштиту од пожара и ускладе активности од значаја за заштиту од пожара.

Република Србија сарађује у области заштите од пожара са другим државама и међународним организацијама.

Начело солидарности

Члан 13.

Субјекти заштите од пожара дужни су да међусобно помажу једни другима у отклањању последица пожара.

Начело одговорности

Члан 14.

Одговорна лица у државним органима, органима аутономне покрајине и органима јединице локалне самоуправе, привредна друштва и друга правна и физичка лица одговорна су за спровођење мера заштите од пожара.

II. ПЛАНИРАЊЕ И ОРГАНИЗОВАЊЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Стратегија заштите од пожара

Члан 15.

Стратегију заштите од пожара (у даљем тексту: Стратегија) доноси Влада.

Стратегијом се утврђује стање у области заштите од пожара и мере које треба предузети.

Стратегија се доноси за период од најмање пет година и садржи нарочито:

1) опис и оцену стања у области заштите од пожара;

- 2) основне циљеве и критеријуме за спровођење заштите од пожара у целини, по областима и просторним целинама са приоритетним мерама заштите;
- 3) услове за примену најповољнијих привредних, техничких, технолошких, економских и других мера за заштиту од пожара;
- 4) дугорочне и краткорочне мере за спречавање избијања, ублажавања последица пожара и контролу спровођења мера заштите од пожара;
- 5) начин обезбеђивања средстава за заштиту од пожара.

Санациони план

Члан 16.

Брисан је (види члан 4. Закона - 20/2015-13)

Министарство унутрашњих послова

Члан 17.

Министарство унутрашњих послова (у даљем тексту: Министарство), у оквиру свог делокруга, обавља послове значајне за спровођење заштите од пожара.

Министарство обавља послове који се односе на:

- 1) планирање, организовање и спровођење мера заштите од пожара;
- 2) превентивне мере за спречавање избијања пожара и ублажавања последица пожара;
- 3) надзор над применом одредаба овог закона и прописа донесених на основу њега, планова заштите од пожара и других аката који се односе на заштиту од пожара;
- 4) стручно оспособљавање припадника ватрогасно-спасилачких јединица;
- 5) школовање и усавршавање лица за обављање послова заштите од пожара;
- 6) израду Стратегије *;

7) сарадњу с осталим субјектима заштите од пожара;

8) друге послове у области заштите од пожара одређене законом.

*Службени гласник РС, број 20/2015

Министарство одбране и Војска Србије

Члан 18.

Министарство одбране обавља послове који се односе на уређивање, планирање, организовање, спровођење и контролу заштите од пожара и експлозија у Министарству одбране и Војсци Србије у складу с одредбама овог закона, закона којим се уређује систем одбране Републике Србије и прописима донетим на основу закона.

Аутономна покрајина

Члан 19.

Аутономна покрајина у оквиру надлежности утврђених Уставом и законом, обезбеђује услове за спровођење мера заштите од пожара и пружање помоћи код отклањања односно ублажавања последица проузрокованих пожаром и доноси акте за унапређење стања заштите од пожара.

План заштите од пожара аутономне покрајине

Члан 20.

Аутономна покрајина доноси План заштите од пожара који садржи нарочито:

- 1) приказ постојећег стања заштите од пожара;
- 2) процену угрожености од пожара;
- 3) организацију заштите од пожара;
- 4) предлог техничких и организационих мера за отклањање недостатака и унапређење стања заштите од пожара;
- 5) прорачун потребних финансијских средстава;
- 6) прописане прорачунске и графичке прилоге.

На План заштите од пожара, укључујући и његове измене и допуне,*
прибавља се сагласност Министарства.

*Службени гласник РС, број 20/2015

Јединица локалне самоуправе

Члан 21.

Јединица локалне самоуправе у оквиру надлежности утврђених Уставом и законом организује и обезбеђује услове за спровођење мера заштите од пожара и пружање помоћи код отклањања односно ублажавања последица проузрокованих пожаром и доноси акте за унапређење стања заштите од пожара.

План заштите од пожара јединице локалне самоуправе

Члан 22.

Јединица локалне самоуправе доноси План заштите од пожара који садржи нарочито:

- 1) приказ постојећег стања заштите од пожара;
- 2) процену угрожености од пожара;
- 3) организацију заштите од пожара;
- 4) предлог техничких и организационих мера за отклањање недостатака и унапређење стања заштите од пожара;
- 5) прорачун потребних финансијских средстава;
- 6) прописане прорачунске и графичке прилоге.

На План заштите од пожара, укључујући и његове измене и допуне,*
прибавља се сагласност Министарства.

*Службени гласник РС, број 20/2015

Категоризација према угрожености од пожара

Члан 23.

У циљу утврђивања одговарајуће организације и предузимања мера потребних за успешно функционисање и спровођење заштите од пожара, Министарство врши категоризацију објеката, делатности и земљишта према угрожености од пожара у зависности од технолошког процеса који се у њима одвија; врсте и количине материјала који се производи, прерађује или складишти; врсте материјала употребљеног за изградњу објекта; значаја и величине објекта и врсте биљног покривача.

Објекти, делатности и земљишта разврставају се у следеће категорије:

- 1) са високим ризиком од избијања пожара – прва категорија угрожености од пожара;
- 2) са повећаним ризиком од избијања пожара – друга категорија угрожености од пожара;
- 3) са извесним ризиком од избијања пожара – трећа категорија угрожености од пожара.

На решење о категоризацији из става 1. овог члана може се изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања решења.

Изузетно од става 1. овог члана, Министарство одбране врши категоризацију војних објеката и објеката које користи Министарство одбране и Војска Србије*.

Влада прописује основе, мерила и услове категоризације из става 1. овог члана.

*Службени гласник РС, број 20/2015

Организовање заштите од пожара према угрожености од пожара

Члан 24.*

Привредно друштво односно друго правно или физичко лице, које је власник односно корисник објекта или земљишта са високим ризиком од избијања пожара разврстава се у прву категорију угрожености од пожара (у даљем тексту: субјекат у првој категорији) и обавезно је да организује спровођење превентивних мера заштите од пожара, обезбеди технички опремљену и обучену ватрогасну јединицу са потребним бројем

ватрогасаца и обезбеди адекватну опрему и уређаје за гашење пожара.*

Привредно друштво односно друго правно или физичко лице, које је власник односно корисник објекта или земљишта са повећаним ризиком од избијања пожара разврстава се у другу категорију угрожености од пожара (у даљем тексту: субјекат у другој категорији) и обавезно је да организује спровођење превентивних мера заштите од пожара и стално дежурство са потребним бројем лица стручно оспособљених за спровођење мера заштите од пожара и обезбеди адекватну опрему и уређаје за гашење пожара.*

Привредно друштво односно друго правно или физичко лице, које је власник односно корисник објекта или земљишта са извесним ризиком од избијања пожара разврстава се у трећу категорију угрожености од пожара (у даљем тексту: субјекат у трећој категорији) и обавезно је да организује спровођење превентивних мера заштите од пожара са потребним бројем лица стручно оспособљених за спровођење мера заштите од пожара и обезбеди адекватну опрему и уређаје за гашење пожара.*

Разврставање привредних друштава и других правних и физичких лица из овог члана врши се решењем из члана 23. овог закона.*

Министар надлежан за унутрашње послове (у даљем тексту: министар) прописује потребну техничку опремљеност ватрогасне јединице и број ватрогасаца из става 1. овог члана, као и потребан број лица стручно оспособљених за спровођење заштите од пожара из става 2. овог члана.*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Ангажовање правног лица за обављање послова

Члан 25.

За обављање послова из члана 24. може се уговором ангажовати привредно друштво односно друго правно лице које испуњава прописане услове и има овлашћење Министарства за обављање ових послова.

Министар прописује ближе услове за обављање послова из члана 24. овог закона и услове и начин издавања и одузимања овлашћења из става 1. овог члана.*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Заштита од пожара у објектима посебне намене које користи
Министарство одбране и Војска Србије

Члан 26.

Послове заштите од пожара у објектима посебне намене које користи Министарство одбране и Војска Србије обављају надлежни војни органи, под условима које прописује министар одбране, а у складу са одредбама овог закона.

План заштите од пожара

Члан 27.

Субјекти у првој и другој категорији угрожености од пожара обавезни су да донесу План заштите од пожара који садржи нарочито:

- 1) приказ постојећег стања заштите од пожара;
- 2) процену угрожености од пожара;
- 3) организацију заштите од пожара;
- 4) предлог техничких и организационих мера за отклањање недостатака и унапређење стања заштите од пожара;
- 5) прорачун потребних финансијских средстава;
- 6) прописане прорачунске и графичке прилоге;*
- 7) прорачун максималног броја људи који се могу безбедно евакуисати из објекта.*

Субјекти из става 1. овог члана дужни су да поступају по прорачунима из Плана заштите од пожара.*

У Плану заштите од пожара, поред података из става 1. овог члана, ближе се приказују и подаци о броју ватрогасаца, техничкој опремљености и обучености ватрогасне јединице, односно организацији

превентивних мера заштите од пожара, сталног дежурства и подаци о броју стручно оспособљених лица за спровођење заштите од пожара.

План заштите од пожара (аутономне покрајине, јединица локалне самоуправе и субјеката из става 1. овог члана) мора бити усклађен са променама насталим као последица урбанистичких, техничко-технолошких и других промена од значаја за заштиту од пожара кроз измене и допуне плана заштите од пожара.*

На План заштите од пожара и измене и допуне тог плана прибавља се сагласност Министарства.*

Министар прописује начин израде и садржај планова заштите од пожара аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе и субјеката у првој и другој категорији.

*Службени гласник РС, број 20/2015

План евакуације и упутства за поступање у случају пожара*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Члан 27а*

Субјекти у првој, другој и трећој категорији угрожености од пожара морају имати План евакуације и упутства за поступање у случају пожара, који морају бити истакнути на видљивом месту.*

Субјекти у трећој категорији угрожености од пожара План евакуације и упутства за поступање у случају пожара доносе у складу са чланом 28. овог закона.*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Правила заштите од пожара

Члан 28.*

Привредно друштво односно друго правно или физичко лице, које је власник односно корисник пословних, индустријских и објеката јавне намене и слободностојећих гаража, а који нису у обавези да имају План заштите од пожара према члану 27. овог закона, као и објеката у трећој категорији угрожености од пожара, и стамбене зграде доносе Правила заштите од пожара која обухватају:*

1) организацију технолошких процеса на начин да ризик од избијања и ширења пожара буде отклоњен, а да у случају његовог избијања буде обезбеђена безбедна евакуација људи и имовине и спречено његово ширење;*

2) заштиту од пожара у зависности од намене објекта са потребним бројем лица оспособљених за обављање послова заштите од пожара;*

3) План евакуације и упутства за поступање у случају пожара;*

4) начин оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара;*

5) права, обавезе и одговорности запослених за спровођење превентивних мера заштите од пожара;*

6) прорачун максималног броја људи који се могу безбедно евакуисати из објекта.*

Тачке 2), 4), 5) и 6) из става 1. овог члана не односе се на обавезе стамбене зграде.*

План евакуације и упутства за поступање у случају пожара из става 1. тачка 3) овог члана морају бити истакнути на видљивом месту.*

Субјекти из става 1. овог члана дужни су да поступају по прорачунима из Правила заштите од пожара.*

*Службени гласник РС, број 20/2015

III. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Заштита од пожара у планским документима*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Члан 29.*

Плански документ, поред услова прописаних посебним законом који уређује област градње и уређења простора, у погледу мера заштите од пожара и експлозија, садржи:*

1) изворишта снабдевања водом и капацитет градске водоводне мреже који обезбеђују довољно количине воде за гашење пожара;*

2) удаљеност између зона предвиђених за стамбене и објекте јавне намене и зона предвиђених за индустријске објекте и објекте специјалне намене;*

3) приступне путеве и пролазе за ватрогасна возила до објеката;*

4) безбедносне појасеве између објеката којима се спречава ширење пожара и експлозије, сигурносне удаљености између објеката или њихово пожарно одвајање;*

5) могућности евакуације и спасавања људи.*

Пре израде планских докумената носилац посла на изради планског документа дужан је да прибави мишљење Министарства, које садржи услове заштите од пожара и експлозија које је потребно предвидети предметним планским документима.*

***Службени гласник РС, број 20/2015**

Основни захтеви заштите од пожара приликом пројектовања и изградње*

***Службени гласник РС, број 20/2015**

Члан 30.*

Приликом пројектовања и изградње објекта, који се гради према закону који уређује област планирања и изградње, морају се обезбедити основни захтеви заштите од пожара тако да се у случају пожара:*

- 1) очува носивост конструкције током одређеног времена;***
- 2) спречи ширење ватре и дима унутар објекта;***
- 3) спречи ширење ватре на суседне објекте;***
- 4) омогући сигурна и безбедна евакуација људи, односно њихово спасавање.***

Сматра се да су основни захтеви заштите од пожара из става 1. овога члана испуњени уколико су спроведени захтеви заштите од пожара:*

- 1) утврђени посебним прописима, стандардима и другим актима којима је уређена област заштите од пожара и експлозија;***
- 2) утврђени проценом ризика од пожара, којом су исказане мере заштите од пожара за конструкцију, материјале, инсталације и опремање заштитним системима и уређајима.***

Уколико испуњеност захтева заштите од пожара није могуће доказати на начин прописан у ставу 2. овог члана, Министарство може прихватити доказивање испуњености захтева заштите од пожара и према страним прописима и стандардима, као и према признатим методама прорачуна и моделима уколико су тим прописима предвиђени.*

Испуњеност основних захтева заштите од пожара према признатим методама прорачуна и моделима из става 3. овог члана доказује се функционалном пробом система у реалним условима приликом утврђивања подобности за употребу у погледу спроведености мера заштите од пожара из члана 36. овог закона.*

Одступање од основног захтева заштите од пожара могуће је ако је тај захтев ближе уређен посебним прописом.*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Главни пројекат заштите од пожара

Члан 31.*

Главни пројекат заштите од пожара је саставни део техничке документације за изградњу, доградњу и реконструкцију објеката са свим припадајућим инсталацијама, опремом и уређајима.*

Главни пројекат заштите од пожара из става 1. овог члана садржи:*

1) технички извештај (податке о локацији објекта значајне за заштиту од пожара, опис објекта, процену опасности од пожара, поделу објекта на пожарне секторе, дефинисање евакуационих путева, критеријуме за избор материјала за конструкције које треба да буду отпорне на пожар, критеријуме за избор материјала за ентеријер за који постоје посебни захтеви у погледу отпорности на пожар, процену опасности од пожара која потиче од технолошког процеса и материја које се у њима користе или складиште, опис инсталација за аутоматско откривање и дојаву пожара, детекцију експлозивних и запаљивих гасова, као и опис стабилних и мобилних инсталација и уређаја за гашење пожара, евакуационе путеве за спасавање лица и имовине, критеријуме за избор мобилне опреме за гашење пожара, опис инсталација за флуиде који се користе у објекту и др.),*

2) прорачунске основе (прорачун пожарног оптерећења пожарних сектора, прорачун капацитета евакуационих путева у објекту, прорачун времена потребног за евакуацију људи и др.),*

3) графичку документацију (ситуациони план са уцртаним суседним објектима и саобраћајницама, основе свих нивоа и крова, карактеристичне подужне и попречне пресеке са уцртаним пожарним секторима, диспозицију процесне технолошке опреме и опреме која припада инсталацијама за гашење пожара, шеме система за откривање и дојаву пожара, гасну детекцију, громобранске инсталације, разводе машинских инсталација за аутоматско гашење пожара, систем за одвођење дима и топлоте, системе за вентилацију и др.) и*

4) предмер опреме и средстава за заштиту од пожара.*

Изузетно од става 1. овог члана главни пројекат заштите од пожара не мора бити саставни део техничке документације уколико се основни захтеви заштите од пожара из члана 30. овог закона могу сагледати кроз техничку документацију за изградњу, доградњу и реконструкцију објекта.*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Израда Главног пројекта заштите од пожара

Члан 32.

Главни пројекат заштите од пожара израђује привредно друштво односно друго правно лице које је уписано у одговарајући регистар за обављање делатности израде техничке документације, које има овлашћење Министарства за израду Главног пројекта заштите од пожара и има запослена лица са лиценцом за израду пројекта заштите од пожара.

Лиценцу из става 1. овог члана може добити лице које има:

- 1) најмање високу стручну спрему техничког смера;
- 2) најмање пет година радног искуства на пословима пројектовања мера заштите од пожара или њиховог надзора;
- 3) положен стручни испит из области заштите од пожара.

Министар прописује ближе услове за добијање овлашћења за израду Главног пројекта заштите од пожара, као и програм и начин полагања стручног испита из става 2. тачка 3) овог члана.

Министарство води евиденције о издатим овлашћењима и лиценцама из става 1. овог члана.

Сагласност Министарства

Члан 33.*

Подручне јединице органа државне управе у чијој је надлежности заштита од пожара дају сагласност на техничку документацију у погледу мера заштите од пожара, за изградњу, реконструкцију и доградњу објеката са свим припадајућим инсталацијама, опремом и уређајима и то:*

- 1) стамбених, стамбено-пословних и пословних објеката површине веће од 2.000 m² или спратности П+4+Пк(ПС) и преко, зграда за становање заједница, хотела, мотела и зграда за трговину на велико и мало површине веће од 400 m² или спратности преко П+2, као и ресторана, барова и сличних угоститељских објеката;*
- 2) објеката јавне намене на другом месту непоменутих;*

- 3) великих и средњих гаража које су самосталне или великих и средњих гаража са припадајућим објектима;*
- 4) објеката и простора на којима се производе, прерађују и складиште хемикалије које могу изазвати пожар или експлозију или угрозити здравље и безбедност људи и материјалних добара;*
- 5) објеката у чијим се погонима производе, прерађују или обрађују чврсте запаљиве материје, при чему настају експлозивне смеше гасова, пара и прашине;*
- 6) станица за снабдевање горивом моторних возила или пловила на сопствени погон, складишног капацитета до 500 m³ запаљивих течности;*
- 7) индустријских објеката, високорегалних складишта, складишних објеката површине преко 1.500 m², као и других складишних објеката одређених посебним прописом;*
- 8) електроенергетских постројења називног напона од 20 и 35 kV и трафо-станица на отвореном снаге преко 2000 kVA;*
- 9) нафтовода, продуктовода и гасовода који нису обухваћени чланом 34. став 1. тачка 1);*
- 10) објеката за складиштење експлозивних материја до 1000 kg;*
- 11) слободностојеће котларнице снаге преко 50 kW;*
- 12) објеката базе и прерађивачке хемијске индустрије, црне и обојене металургије, објеката за прераду коже и крзна, објеката за прераду каучука, објеката за производњу целулозе и папира и објеката за прераду неметаличних минералних сировина, објеката за производњу биодизела;*
- 13) силоса, граничних прелаза, објеката казнено-поправних установа;*
- 14) стадиона од 1.000 до 20.000 гледалаца, објеката у категорији високих до 50 m;*
- 15) хидроелектрана и хидроелектрана са припадајућом браном снаге до 10 MW, термоелектрана снаге до 10 MW и термоелектрана-топлана електричне снаге до 10 MW и далековада и трафостаница напона до 110 kV;*
- 16) објеката и постројења за припрему воде за пиће и објеката и постројења за пречишћавање отпадних вода;*
- 17) културних добара од изузетног значаја и објеката у њиховој заштићеној околини и културних добара уписаних у Листу светске културне баштине (осим претварања заједничких просторија у стан односно пословни простор у заштићеној околини

културних добара од изузетног значаја и културних добара уписаних у Листу светске културне баштине);*

18) постројења за третман неопасног отпада, спаљивањем или хемијским поступцима одређена посебним прописом;*

19) постројења за третман опасног отпада спаљивањем, термичким и/или физичким, физичко-хемијским, хемијским поступцима, као и централних складишта и/или депонија за одлагање опасног отпада и регионалних депонија односно депонија за одлагање опасног отпада, одређена посебним прописом;*

20) пристаништа, лука;*

21) објеката за производњу енергије из обновљивих извора енергије (ветар, биогаз, соларна енергија, геотермална енергија, биомаса, депонијски гас, гас из комуналних отпадних вода и др.) и електрана са комбинованом производњом, појединачне снаге до 10 MW;*

22) објеката, односно делова објеката унутар којих се смешта телекомуникациона опрема и системи.*

Одредба става 1. овог члана односи се и на давање сагласности на техничку документацију која садржи измене настале у току грађења објекта у односу на техничку документацију на коју је дата сагласност, уколико те измене утичу на безбедност са аспекта заштите од пожара и експлозија.*

Сагласност из ст. 1. и 2. овог члана прибавља инвеститор, односно власник објекта у процедури прописаној законом који уређује изградњу.*

Сагласност из става 1. овог члана за објекте посебне намене које користи Министарство одбране и Војска Србије даје Министарство одбране, у складу са посебним законом.*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Сагласност за посебне објекте

Члан 34.*

Министарство даје сагласност на техничку документацију у погледу мера заштите од пожара, за изградњу, реконструкцију и доградњу објеката са свим припадајућим инсталацијама, опремом и уређајима и то:*

1) објеката за прераду нафте и гаса, међународних и магистралних продуктовода, гасовода и нафтовода за транспорт, гасовода називног радног натпритиска преко 20 бара, уколико прелазе најмање две општине, складишта нафте, гаса и нафтних

деривата капацитета преко 500 m³, складишта запаљивих гасова преко 200 m³, као и терминала за опасне терете и свих објеката ове намене у лукама односно пристаништима;*

2) стадиона за 20.000 и више гледалаца, објеката висине 50 и више метара, објеката који се баве производњом за војне потребе (наменска индустрија);*

3) хидроелектрана и хидроелектрана са припадајућом браном снаге 10 и више MW, термоелектрана снаге 10 и више MW и термоелектрана-топлана електричне снаге 10 и више MW и далековаода и трафостаница напона 110 и више kV;*

4) аеродрома за јавни ваздушни саобраћај;*

5) друмских и железничких тунела и метроа;*

6) објеката за производњу енергије из обновљивих извора енергије (ветар, биогаз, соларна енергија, геотермална енергија, биомаса, депонијски гас, гас из комуналних отпадних вода и др.) и електрана са комбинованом производњом, појединачне снаге 10 и више MW;*

7) нуклеарних објеката и других објеката који служе за производњу нуклеарног горива, радиоизотопа, озрачивање, ускладиштење радиоактивних отпадних материја за научно-истраживачке сврхе;*

8) објеката за складиштење експлозивних материја преко 1000 kg.*

Одредба става 1. овог члана односи се и на давање сагласности на техничку документацију која садржи измене настале у току грађења објекта у односу на техничку документацију на коју је дата сагласност, уколико те измене утичу на безбедност са аспекта заштите од пожара и експлозија.*

Сагласност из става 1. овог члана прибавља инвеститор, односно власник објекта у процедури прописаној законом који уређује изградњу.*

Сагласност из става 1. овог члана за објекте посебне намене које користи Министарство одбране и Војска Србије даје Министарство одбране, у складу са посебним законом.*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Сагласност за део објекта

Члан 35.

Сагласност из чл. 33. и 34. овог закона даје се за цео објекат, а када се објекат гради по деловима за део објекта, ако тај део представља

економско-техничку целину и може се самостално користити, односно ако ће изградња целог објекта трајати дуже.

Подобност објекта за употребу

Члан 36.*

Када је предмет техничког прегледа у смислу закона којим се уређује изградња објекат из члана 34. овог закона, члан комисије за технички преглед који утврђује подобност објекта за употребу у погледу спроведености мера заштите од пожара предвиђених у техничкој документацији је лице са лиценцом запослено у органу државне управе надлежном за послове заштите од пожара овлашћено за доношење решења у делокругу рада. За потребе овог лица техничке послове обављају стручне особе запослене у органу државне управе надлежном за послове заштите од пожара.*

Одредбе става 1. овог члана примењују се и на поједине објекте из члана 33. и то:*

- 1) стамбене, стамбено-пословне и пословне објекте, а који спадају у високе објекте у складу са посебним прописом;*
- 2) зграде за становање заједница, хотеле, мотеле, ресторане и објекте за трговину на велико и мало, површине преко 2.000 m²;*
- 3) ноћне клубове и сличне угоститељске објекте;*
- 4) друге објекте јавне намене површине преко 500 m²;*
- 5) велике самосталне гараже;*
- 6) објекте у којима се производе, прерађују и складиште хемикалије које могу изазвати пожар или експлозију или угрозити здравље и безбедност људи и материјалних добара;*
- 7) објекте у чијим се погонима производе, прерађују или обрађују чврсте запаљиве материје, при чему настају експлозивне смеше гасова, пара и прашине;*
- 8) станице за снабдевање горивом моторних возила или пловила на сопствени погон, складишног капацитета до 500 m³ запаљивих течности;*
- 9) индустријске објекте површине преко 3.000 m² и складишне објекте површине преко 1.500 m², као и сва високорегална складишта;*
- 10) електроенергетска постројења називног напона од 35 kV и трафо-станице на отвореном снаге преко 10 MVA;*

11) нафтоводе, продуктоводе и гасоводе који нису обухваћени чланом 34. став 1. тачка 1) овог закона;*

12) објекте за складиштење експлозивних материја до 1.000 kg;*

13) слободностојеће котларнице снаге преко 300 kW;*

14) објекте базне и прерађивачке хемијске индустрије, црне и обојене металургије, објекте за прераду каучука, објекте за производњу целулозе и папира, објекте за прераду неметаличних минералних сировина и објекте за производњу биодизела;*

15) објекте казнено-поправних установа;*

16) стадиони од 1.000 до 20.000 гледалаца;*

17) трафостанице напона од 35 kV;*

18) културна добра од изузетног значаја и објекте у њиховој заштићеној околини и културна добра уписана у Листу светске културне баштине (осим претварања заједничких просторија у стан односно пословни простор у заштићеној околини културних добара од изузетног значаја и културних добара уписаних у Листу светске културне баштине);*

19) постројења за третман неопасног отпада, спаљивањем или хемијским поступцима, одређена посебним прописима;*

20) постројења за третман опасног отпада спаљивањем, термичким и/или физичким, физичко-хемијским, хемијским поступцима, као и централна складишта и/или депонија за одлагање опасног отпада и регионалних депонија односно депоније за одлагање опасног отпада, одређена посебним прописима;*

21) пристаништа и луке;*

22) објекте за производњу енергије из биогаса и биомасе и електране са комбинованом производњом, појединачне снаге до 10 MW.*

Лице из става 1. овог члана утврђује подобност објекта за употребу у погледу спроведености мера заштите од пожара решењем из става 1. у року од 15 дана од дана достављања захтева од стране инвеститора.*

Када је предмет техничког прегледа објекат који није обухваћен ст. 1. и 2. овог члана, члан комисије за технички преглед који утврђује подобност објекта за употребу у погледу спроведености мера заштите од пожара предвиђених у техничкој документацији је лице које поседује одговарајућу лиценцу према прописима из заштите од пожара.*

Објекат је подобан за употребу у погледу спроведености мера заштите од пожара ако је:*

- 1) изграђен у складу с техничком документацијом на коју је дата сагласност;***
- 2) обезбеђен доказ о карактеристикама конструкција као и елементима конструкција који треба да буду отпорни према пожару, доказ о карактеристикама опреме, уређаја и инсталација са посебним карактеристикама према пожару и експлозији, као и доказ о карактеристикама материјала за ентеријер и инсталације за које се постављају посебни захтеви у погледу карактеристика према пожару, материјалима који се користе или складиште у технолошком процесу;***
- 3) обезбеђен доказ о исправном функционисању и деловању изведених инсталација и уређаја за аутоматско откривање и дојаву пожара, гашење пожара и детекцију експлозивних и запаљивих гасова, инсталација у зонама опасности од експлозије, и инсталација за одвођење дима и топлоте;***
- 4) обезбеђен доказ о исправном функционисању и деловању изведених инсталација хидрантске мреже за гашење пожара, као и мобилних уређаја за гашење пожара;***
- 5) обезбеђен доказ о извршеним мерењима и прегледу уграђених машинских, водоводних и електричних инсталација.***

Доказ из става 5. тачка 3) овог члана издаје овлашћено правно лице – извођач радова са одговарајућим овлашћењем за извођење посебних система и мера заштите од пожара.*

Доказ из става 5. тачка 4) овог члана издаје овлашћено правно лице из члана 44. овог закона.*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Технолошки процеси

Члан 37.

Технолошки процеси у којима се користе или производе запаљиве течности и гасови или експлозивне материје обављају се у објектима или деловима објекта који су одвојени од других производних и складишних објеката и простора ватроотпорним зидовима који онемогућавају ширење пожара.

Технолошки процеси из става 1. овог члана, као и радови с отвореним пламеном у близини запаљивих течности, гасова, експлозивних и других материја које могу изазвати пожар, морају бити организовани на такав

начин да, зависно од природе и услова рада, опасност од пожара буде отклоњена.

Објекти из става 1. овог члана могу се градити само на местима где се не ствара опасност од избијања пожара у складу са одредбама посебног закона и техничких прописа.

Пројектовање и извођење посебних система

Члан 38.

Пројектовање и извођење посебних система и мера заштите од пожара у објектима у којима се производе, прерађују и складиште запаљиве течности и гасови, експлозивне и друге материје које могу довести до пожара и у другим сложеним објектима обавља привредно друштво, односно друго правно лице које је уписано у одговарајући регистар за делатност пројектовања и извођења радова, задовољава посебне услове у погледу техничке опремљености и има запослена лица са лиценцом за пројектовање и извођење посебних система и мера заштите од пожара.

Стручни испит за добијање лиценце из става 1. овог члана полаже се пред комисијом Министарства.

Министар прописује програм стручног испита, услове за добијање лиценце, ближе услове за добијање овлашћења за обављање послова и посебне услове техничке опремљености из става 1. овог члана, као и висину накнаде за комисију из става 2. овог члана.

Списак овлашћених правних лица која обављају послове из става 1. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Министарство води евиденције о издатим овлашћењима и лиценцама из става 1. овог члана.

Послови пројектовања и извођења посебних система

Члан 39.

Под пројектовањем и извођењем посебних система и мера заштите од пожара из члана 38. подразумевају се послови:

1) израде пројектата стабилних система за гашење пожара и извођење ових система;

- 2) израде пројеката стабилних система за дојаву пожара и извођење ових система;
- 3) израде пројеката стабилних система за детекцију експлозивних гасова и пара и извођење ових система;
- 4) израде анализа о зонама опасности и одређивање ових зона на местима која су угрожена од настанка експлозивних смеша запаљивих гасова, пара запаљивих течности и експлозивних прашина;
- 5) пројектовања и извођења електричних инсталација и уређаја за просторе угрожене експлозивним атмосферама (запаљивим гасовима, парам запаљивих течности и експлозивним прашинама);
- 6) пројектовања и извођења система за одвођење дима и топлоте.

Превентивне мере у објектима високоградње

Члан 40.

Објекат високоградње, у смислу посебног прописа, у зависности од врсте и намене мора бити пројектован, изграђен, коришћен и одржаван на начин којим се обезбеђују услови за сигурну евакуацију људи.

За финалну обраду хоризонталних и вертикалних површина коридора евакуације у објектима из става 1. овог члана могу се употребљавати само материјали који имају захтеване карактеристике реакције на пожар у складу са прописима и стандардима за које се мора прибавити доказ о карактеристикама реакције на пожар издат од надлежне установе у складу са посебним прописима и дати га на увид надлежном органу.*

У објектима из става 1. овог члана, начин постављања инсталација и материјали за инсталације морају имати одговарајуће карактеристике у пожару у складу са прописима и стандардима, и за то је потребно прибавити доказ издат од надлежне установе у складу са посебним прописима и дати га на увид надлежном органу.*

Све уграђене инсталације у објектима морају се одржавати у исправном стању и периодично контролисати у складу са техничким прописима и стандардима на које се ти прописи позивају.

*Службени гласник РС, број 20/2015

Путеви, пролази, платои и слични прилази објектима

Члан 41.

На путевима, пролазима, платоима и сличним прилазима објектима који су предвиђени за пролаз ватрогасних возила или евакуацију људи и имовине угрожених пожаром није дозвољено градити или постављати објекте и друге запреке.

Уређаји за откривање и јављање пожара и уређаји за гашење пожара

Члан 42.*

При пројектовању и изградњи објеката као што су хотели, робне куће, тржни центри, биоскопи, дечије установе, школе, високошколске установе, установе културе, здравствене установе, спортске и концертне дворане, стадиони са пословним простором, аеродромске зграде и високи објекти, обавезна је уградња система за откривање и дојаву пожара.*

При пројектовању и изградњи високих објеката (осим стамбених објеката) обавезна је уградња система за гашење пожара.*

При пројектовању и изградњи објеката из става 1. овог члана (осим високих објеката) обавезна је израда процене ризика на основу прорачунске методе према одговарајућим техничким прописима и стандардима у циљу утврђивања потребе за уградњом стабилних система за гашење пожара када обавеза уградње није дефинисана посебним прописом.*

За објекте који нису обухваћени ставом 1. обавезна је израда процене ризика којом се утврђује потреба за уградњом система за благовремено откривање, дојаву и гашење пожара.*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Одржавање инсталација и уређаја*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Члан 43.*

Инсталације и уређаји за аутоматско откривање и дојаву пожара, гашење пожара, детекцију експлозивних и запаљивих гасова, инсталације у зонама опасности од експлозије, инсталације за одвођење дима и топлоте, инсталације хидрантске мреже за гашење пожара, као и мобилни уређаји за гашење пожара морају се одржавати у исправном и функционалном стању, спровођењем одредби техничких прописа, стандарда и упутстава произвођача.*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Контролисање инсталација и уређаја*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Члан 44.*

Исправност инсталација и уређаја за аутоматско откривање и дојаву пожара, гашење пожара, детекцију експлозивних и запаљивих гасова, инсталација у зонама опасности од експлозије, инсталација за одвођење дима и топлоте, инсталација хидрантске мреже за гашење пожара, као и мобилних уређаја за гашење пожара мора се контролисати на сваких шест месеци од стране овлашћеног правног лица.*

Министар прописује посебне услове за давање и одузимање овлашћења, начин давања и одузимања овлашћења, посебне услове техничке опремљености, начин и послове контролисања, садржај исправе о контролисању као и број, стручну спрему и услове за запослена лица који обављају послове контролисања из става 1. овог члана.*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Доношење техничких прописа*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Члан 44а*

Министар доноси техничке прописе којима се уређују безбедност и заштита од пожара и експлозија на инсталацијама и објектима узимајући у обзир врсту инсталација, специфичност самог објекта, делатност која се у објекту обавља и опасност од пожара и експлозија за људе и имовину, као и друге техничке прописе потребне за спровођење овог закона.*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Превентивне мере у природи

Члан 45.

При обављању послова у природи који могу изазвати пожар, а нарочито приликом употребе отвореног пламена, морају се спроводити мере заштите од пожара.

Забрана ложења ватре у шуми

Члан 46.

Забрањено је ложење отворене ватре у шуми и на удаљености од 200 m од руба шуме, изузев на одређеним и за то видно обележеним местима, у складу са прописаним мерама заштите од пожара.

Заштићена подручја

Члан 47.

Управљач заштићеног подручја установљеног на основу прописа који уређује заштиту природе дужан је да планом управљања тим подручјем утврди превентивне мере заштите од пожара, сходно величини заштићеног подручја, врсти и намени земљишта или објекта којима управља.

Ако је заштићено подручје из става 1. овог члана у првој или другој категорији угрожености од пожара, управљач заштићеног подручја ће превентивне мере заштите од пожара утврдити кроз План заштите од пожара из члана 27. овог закона.

На план управљања из става 1. овог члана прибавља се сагласност Министарства.

Смештање запаљивог материјала

Члан 48.

Запаљиви материјал не сме се смештати на простору који није удаљен најмање 6 m од објекта или дела објекта, ако техничким прописима није другачије одређено.

Жетвени радови

Члан 49.

Привредно друштво, земљорадничка задруга, установа или друго правно лице, предузетник и пољопривредник који врши жетвене радове дужан је да предузме посебне мере заштите стрних усева од пожара.

Под посебним мерама заштите стрних усева од пожара подразумевају се:

- 1) организовање сталног дежурства;
- 2) организовање осматрачке службе;
- 3) организовање службе везе и обавештавања;

- 4) опремање механизације одговарајућом противпожарном опремом;
- 5) контрола противпожарне опреме;
- 6) контрола исправности механизације;
- 7) контрола ускладиштавања усева.

Министар надлежан за пољопривреду, уз сагласност министра, доноси пропис којим ближе уређује мере заштите од пожара у пољопривреди.

Спаљивање на отвореном простору

Члан 50.

Забрањено је спаљивање остатака стрних усева, спаљивање смећа на отвореном простору и спаљивање биљних остатака.

Лице које је радњама из става 1. овог члана изазвало пожар дужно је да ватрогасно-спасилачкој јединици надокнади трошкове интервенције, у складу с посебним прописом.

Противпожарна стража

Члан 51.

Противпожарну стражу дужно је да организује:

- 1) лице које претаче запаљиве течности или запаљиве гасове у количини изнад 5 m³;
- 2) лице које изводи радове заваривања, резања и лемљења, користи отворени пламен или алат који приликом коришћења варнички у просторији која није посебно прилагођена за обављање тог посла или на удаљености од 200 m од руба шуме;
- 3) организатор јавног скупа или приредбе на којој постоји опасност од избијања пожара.

Под противпожарном стражом из става 1. овог члана подразумева се присуство лица стручно оспособљених за спровођење мера заштите од пожара са одговарајућом противпожарном опремом.

Услови за обављање послова заштите од пожара

Члан 52.

Поред општих услова за заснивање радног односа, посебне психофизичке и здравствене способности, за обављање послова заштите од пожара потребни су следећи услови:

1) за субјекте у првој категорији из члана 24. став 1. руководилац на пословима превентиве **може бити лице које је стекло најмање 240 ЕСПБ бодова на академским или струковним студијама техничко-технолошке научне области***, а руководилац ватрогасне јединице мора имати најмање **први степен високог образовања техничко-технолошке научне области***;

2) за субјекте у другој категорији из члана 24. став 2. руководилац службе заштите од пожара и лице које ради на организовању и спровођењу превентивних мера заштите од пожара мора имати најмање **први степен високог образовања***;

3) запослени у ватрогасним јединицама, у служби заштите од пожара и на пословима заштите од пожара морају имати најмање **средње образовање***.

Лица из става 1. тачка 3) овог члана која први пут заснивају радни однос или се први пут распоређују на послове заштите од пожара не могу бити старија од 30 година.

Услови из става 2. овог члана примењују се и на професионалне ватрогасно-спасилачке јединице Министарства.*

*Службени гласник РС, број 20/2015

Основна обука запослених

Члан 53.

Основна обука из области заштите од пожара организује се за све запослене одмах по ступању на рад, а најкасније у року од 30 дана од дана ступања на рад.*

Основну обуку и практичну проверу знања запослених за потребе трећих лица обављају правна лица из члана 25. и члана 56. став 1. овог закона. Лица која раде на пословима заштите од пожара могу обављати основну обуку и практичну проверу знања из става 1. овог члана у правном лицу у коме су запослени.*

Програм основне обуке доноси послодавац односно руководилац државног органа, органа аутономне покрајине или органа јединице локалне самоуправе, по прибављеној сагласности Министарства.

Програм основне обуке запослених има општи део и посебни део који садржи специфичности заштите од пожара за делатност којом се правно лице бави. Минимум садржаја програма основне обуке запослених из става 1. овог члана прописује министар.*

Изузетно од става 3. овог члана Министарство одбране не прибавља сагласност.

Провера знања запослених врши се једном у три године.

*Службени гласник РС, број 20/2015

Обавезно присуствовање обуци

Члан 54.

Запослени су дужни да присуствују обуци и провери знања из области заштите од пожара и да се у раду придржавају прописаних упутстава, упозорења, забрана, мера заштите од пожара, као и да у случају пожара приступе гашењу пожара.

Посебна обука из области заштите од пожара

Члан 55.

Лица која раде на пословима заштите од пожара дужна су да похађају посебну обуку из области заштите од пожара (у даљем тексту: посебна обука) и положи стручни испит најкасније у року од годину дана од дана заснивања радног односа, односно распоређивања на послове заштите од пожара.

Лица која су се као припадници Војске Србије стручно оспособљавала на курсевима заштите од пожара, по програму који је усклађен са Министарством, стичу право на полагање стручног испита из става 1. овог члана.

Стручни испит се полаже пред комисијом Министарства.

Врсту и програм обуке, обим и услове посебне обуке, начин полагања, висину трошкова стручног испита, као и висину накнаде члановима комисије из става 3. овог члана прописује министар.

Правна лица која изводе посебну обуку

Члан 56.

Посебну обуку изводе правна лица која испуњавају одређене услове и имају одобрење Министарства.

Услове из става 1. овог члана утврђује Министарство.

Посебна обука из области заштите од пожара у Министарству одбране и Војсци Србије

Члан 57.

Лица која раде на пословима заштите од пожара у Министарству одбране и Војсци Србије дужна су да похађају посебну обуку из области заштите од пожара и положе посебан стручни испит, на начин који прописује министар одбране.

IV. ОРГАНИЗАЦИЈА ВАТРОГАСНЕ СЛУЖБЕ

Чл. 58 - 62.

Престали су да важе (види члан 120. Закона - 87/2018-3)

Члан 63.

Брисан је (види члан 29. Закона - 20/2015-13)

Члан 64.

Престао је да важи (види члан 120. Закона - 87/2018-3)

Члан 65.

Престао је да важи (види члан 37. Закона - 87/2018-50)

Чл. 66-72.

Престали су да важе (види члан 120. Закона - 87/2018-3)

V. НАДЗОР НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Надзор

Члан 73.

Надзор над извршавањем одредаба овог закона и прописа донесених на основу њега врши Министарство преко инспектора.

Изузетно од става 1. овог члана, надзор над спровођењем заштите од пожара у објектима посебне намене које користи Министарство одбране и Војска Србије * врши Министарство одбране.

За субјекте у првој и другој категорији угрожености од пожара врши се периодични преглед, у складу с актом који доноси министар.

*Службени гласник РС, број 20/2015

Инспектори

Члан 74.

Послове инспектора обавља лице које има високу односно вишу стручну спрему техничког или другог одговарајућег смера и положен **испит за инспектора, у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор, и*** посебан стручни испит Министарства и испуњава друге услове прописане законом.

Министар прописује програм и начин полагања посебног стручног испита за инспекторе из става 1. овог члана.

*Службени гласник РС, број 87/2018

Вршење увиђаја

Члан 75.

Инспектори учествују у вршењу увиђаја приликом избијања пожара и предузимају мере за утврђивање узрока пожара и отклањање штетних последица.

Права и дужности инспектора

Члан 76.

У вршењу послова инспекцијског надзора инспектор има право и дужност да:

1) уђе у приватни посед на захтев станара или у случају отклањања озбиљне непосредне опасности по живот и здравље људи и имовину већег обима;

2) обавести надлежни орган односно надлежног инспектора да се градња објеката не спроводи у складу с мерама заштите од пожара предвиђеним у главном пројекту.

Власници односно корисници објеката и других непокретности дужни су да омогуће обављање инспекцијских послова и да инспектору дају на увид прописану документацију, потребне податке и обавештења.

Налагање мера

Члан 77.

Инспектор може решењем наложити предузимање следећих мера:

1) забрану употребе оруђа и средстава од којих прети непосредна опасност од избијања пожара, док се опасност не отклони;

2) забрану вршења одређеног посла у објекту, делу објекта или простору ако им очигледно прети опасност од избијања и ширења пожара или ако нису обезбеђени услови за сигурну евакуацију људи, док се другим противпожарним мерама (адаптација објекта, дела објекта или простора постављањем противпожарних запрека и сл.) ова непосредна опасност не отклони, као и забрану употребе објекта, ако није утврђена подобност објекта за употребу према члану 36. Закона;*

3) адаптацију или преграђивање на објекту да би се спречило избијање и ширење пожара и угрожавање људи и имовине;

4) забрану пушења, употребу отворене ватре или уређаја на одређеним местима на којима прети опасност од избијања пожара;

5) набавку неопходне ватрогасне опреме и средстава за гашење пожара, као и њихово одржавање у исправном стању;

6) друге мере које имају за циљ да спрече * избијање и ширење пожара и обезбеде заштиту људи и имовине*.

Жалба против решења из става 1. тач. 1), 4) и 6) не одлаже извршење.

*Службени гласник РС, број 20/2015

Овлашћења инспектора

Члан 78.

У вршењу инспекцијског надзора инспектор је овлашћен да наложи да се:

- 1) доведу у исправно стање постројења, инсталације и уређаји;
- 2) обави реконструкција објекта или појединих просторија у њему ради спровођења мера заштите од пожара;
- 3) уклони отпад из затвореног и отвореног простора који је настао у процесу рада или је одложен на забрањеним местима;
- 4) уклоне предмети из просторија или простора који представљају опасност од настајања и ширења пожара или онемогућавају брз и сигуран излазак из угроженог објекта или простора;
- 5) одржавају сви шумски путеви и просеци у стању које омогућава свакодневни приступ ватрогасним возилима;
- 6) изведу стабилни, полустабилни, мобилни, односно други одговарајући уређаји и инсталације за дојаву и гашење пожара, као и други заштитни уређаји и инсталације;
- 7) изведу потребни излази из објекта или његовог дела да би се омогућио брз излазак лица у случају пожара;
- 8) онемогући приступ возилима која при раду могу избацити искре на местима где би то представљало опасност од избијања пожара;
- 9) доведу у исправно стање ватрогасна опрема и средства за гашење пожара или та опрема и средства поставе на одређено место;
- 10) уклоне односно измене они елементи на постројењима, инсталацијама и уређајима који при употреби могу изазвати пожар;
- 11) уклоне запаљиве материје којима су обрађене водоравне и вертикалне површине евакуационих путева;
- 12) провери знање и обученост припадника ватрогасних јединица.

Решења о забрани

Члан 79.

Инспектор ће због непосредне опасности од пожара решењем забранити:

- 1) држање сировина, готових производа или других предмета у затвореним или отвореним складишним просторима од којих прети опасност од избијања и ширења пожара;
- 2) употребу отворене ватре у затвореним и отвореним просторима (пушење, заваривање, употребу светиљки са отвореним пламеном, отворена ложишта, електроинсталације које нису у посебној изведби и сл.);
- 3) употребу објеката или њихових делова, делова постројења, инсталација или других уређаја ако се њиховим преуређењем не може отклонити недостатак који може изазвати пожар;
- 4) употребу уређаја, инсталација и средстава док се не предузму мере да се опасност уклони;
- 5) обављање одређеног посла у објекту или његовом делу, просторији односно простору (лакирање, претакање запаљивих течности и гасова и сл.).

Жалба против решења из става 1. овог члана не одлаже извршење.

Надзор над грађењем објеката

Члан 80.*

Надзор над грађењем објеката обухвата:*

- 1) контролу да ли се грађење врши према овереним главним пројектима, главном пројекту заштите од пожара и главним пројектима посебних система и мера заштите од пожара;*
- 2) контролу и проверу квалитета извођења свих врста радова и примену прописа, стандарда на које се технички прописи позивају и техничких норматива из области заштите од пожара; проверу да ли постоје докази о квалитету материјала, опреме и инсталација који се уграђују, према овереним главним пројектима, главном пројекту заштите од пожара и главним пројектима посебних система и мера заштите од пожара; давање упутства извођачу радова; сарадњу са пројектантом ради

обезбеђења технолошких и организационих решења за извођење радова и решавање других питања која се појаве у току извођења радова.*

Надзор из става 1. овог члана врши лице које испуњава услове за вршење стручног надзора, у складу са прописима о планирању и изградњи и које има одговарајуће лиценце из чл. 32. и 38. овог закона, а писаним актом инвеститора или његовог заступника је одређено да у току извођења радова обавља ове послове.*

Министар прописује ближе услове и начин одузимања овлашћења и лиценци из чл. 32. и 38. овог закона, као и састав и начин рада комисије за одузимање лиценци коју решењем образује министар.*

Министарство води евиденције о одузетим овлашћењима и лиценцама из става 3. овог члана.*

*Службени гласник РС, број 20/2015

VI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступи

Члан 81.

Новчаном казном од 500.000. до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице ако:

- 1) обавља послове из члана 24. овог закона а не испуњава прописане услове и нема овлашћење Министарства за обављање ових послова (члан 25. став 1);
- 2) израђује Главни пројекат заштите од пожара а не испуњава прописане услове (члан 32. став 1);
- 3) обавља послове из члана 38. став 1. овог закона а не испуњава прописане услове;
- 4) обавља послове из члана 44. став 1, а не испуњава прописане услове и нема овлашћење (члан 44);*
- 5) изводи посебну обуку а не испуњава одређене услове и нема одобрење Министарства (члан 56. став 1).

За привредне преступе из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

За радње из става 1. овог члана поред новчане казне може се изрећи и заштитна мера забране правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу, односно заштитна мера забране одговорном лицу у правном лицу да врши одређене дужности у трајању од шест месеци до пет година.

*Службени гласник РС, број 20/2015

Прекршаји правног лица

Члан 82.

Новчаном казном од 300.000 динара до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:*

- 1) не обезбеди технички опремљену и обучену ватрогасну јединицу са потребним бројем ватрогасаца, не обезбеди спровођење превентивних мера заштите од пожара и стално дежурство са потребним бројем лица стручно оспособљених за спровођење заштите од пожара, не организује спровођење превентивних мера заштите од пожара с потребним бројем лица стручно оспособљених за спровођење заштите од пожара и не обезбеди адекватну опрему и уређаје за гашење пожара (члан 24. ст. 1, 2. и 3);***
- 2) не донесе План заштите од пожара (члан 27. ст. 1. и 3);***
- 3) не поступа по прорачунима из плана заштите од пожара (члан 27. став 2);***
- 4) не донесе измене и допуне плана заштите од пожара (члан 27. став 4);***
- 5) не истакне на видљивом месту план евакуације и упутства за поступање у случају пожара (члан 27а);***
- 6) не поступа по прорачунима из правила заштите од пожара (члан 28. став 4);***
- 7) не донесе Правила заштите од пожара (члан 28. став 1);***
- 8) не истакне План евакуације и упутства за поступање у случају пожара на видљиво место (члан 28. став 3);***
- 9) не прибави сагласност Министарства у складу са чланом 33. ст. 1. 2. и 3, чланом 34. ст. 1. 2. и 3, и чланом 35. овог закона;***
- 10) обавља технолошке процесе на местима и начин супротно члану 37. ст. 1. и 2. овог закона;***
- 11) у објектима високоградње не обезбеди услове за сигурну евакуацију људи (члан 40. став 1);***

12) не угради материјале захтеваних карактеристика реакције на пожар у складу са прописима и стандардима, не прибави доказ о карактеристикама реакције на пожар и не да га на увид надлежном органу (члан 40. став 2);*

13) не изврши постављање инсталација на одговарајући начин или ако материјали за инсталације немају одговарајуће карактеристике у складу са прописима и стандардима, не прибави доказ од надлежне установе и не да га на увид надлежном органу (члан 40. став 3);*

14) уграђене инсталације у објектима не одржава у исправном стању и периодично не контролише у складу са техничким прописима и стандардима на које се ти прописи позивају (члан 40. став 4);*

15) гради или поставља објекте и друге запрехе на путевима, пролазима, платоима и сличним прилазима објектима који су предвиђени за пролаз ватрогасних возила или евакуацију људи и имовине угрожених пожаром (члан 41);*

16) не угради системе за откривање и дојаву пожара (члан 42. став 1);*

17) не угради системе за гашење пожара (члан 42. став 2);*

18) не изради процену ризика из члана 42. овог закона (члан 42. ст. 3. и 4);*

19) инсталације и уређаје из члана 43. овог закона не одржава у исправном и функционалном стању (члан 43);*

20) не изврши контролу исправности инсталација и уређаја у складу са чланом 44. овог закона (члан 44);*

21) не утврди превентивне мере заштите од пожара у плану управљања заштићеног подручја и не прибави сагласност Министарства (члан 47);*

22) смешта запаљиви материјал на простору супротно члану 48. овог закона;*

23) за време жетвених радова не предузима посебне мере заштите стрних усева од пожара (члан 49. ст. 1. и 2);*

24) спаљује остатке стрних усева, биљних остатака и смећа на отвореном простору (члан 50. став 1);*

25) не организује противпожарну стражу (члан 51);*

26) не организује основну обуку запослених из области заштите од пожара у прописаном року и не врши практичну проверу знања запослених у прописаном року (члан 53. ст. 1. и 6);*

27) лица која раде на пословима заштите од пожара не похађају посебну обуку из области заштите од пожара и не положи стручни испит најкасније у року од годину дана од дана заснивања радног односа, односно распоређивања на послове заштите од пожара (члан 55. став 1);*

28) ако инспектору не омогући несметано вршење послова, ако не стави на увид потребна документа и предмете и не пружи другу тражену помоћ (члан 76. став 2);*

29) ако не спроведе наложене мере заштите од пожара у року одређеном решењем надлежног органа управе за унутрашње послове (чл. 77. и 78);*

30) ако повреди решење о забрани (члан 79);*

31) не одреди лице за вршење надзора над грађењем објекта (члан 80).*

За прекршаје из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

За прекршаје из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 150.000 до 500.000 динара.

За прекршаје из става 1. овог члана правном лицу и предузетнику може се изрећи заштитна мера забране вршења одређених делатности у трајању од шест месеци до три године.

*Службени гласник РС, број 20/2015

Прекршаји одговорног лица у државном органу, органу аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе

Члан 83.

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се одговорно лице у надлежном органу ако:

1) брисана је (види члан 36. Закона - 20/2015-13)

2) не донесе План заштите од пожара (чл. 20. и 22);

2а) не донесе и не изврши измене и допуне плана заштите од пожара (члан 27. став 3);*

3) не прибави мишљење Министарства које садржи услове заштите од пожара и експлозија (члан 29. став 2);*

4) изда употребну дозволу без претходно прибављене сагласности о подобности за употребу у погледу спроведености мера заштите од пожара (члан 36. став 6);*

5) не организује основну обуку запослених из области заштите од пожара у прописаном року и не врши практичну проверу знања запослених у прописаном року (**члан 53. ст. 1. и 6)**.*.

*Службени гласник РС, број 20/2015

Прекршаји физичког лица

Члан 84.

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако:

1) гради или поставља објекте и друге запреке на путевима, пролазима, платоима и сличним прилазима објектима који су предвиђени за пролаз ватрогасних возила или евакуацију људи и имовине угрожених пожаром (члан 41);

2) ложи отворену ватру у шуми и на удаљености од 200 m од руба шуме супротно члану 46. овог закона;

3) смешта запаљиви материјал на простору супротно члану 48. Закона;

4) за време жетве не предузима посебне мере заштите стрних усева од пожара (члан 49. ст. 1. и 2);

5) брисана је (види члан 37. Закона - 20/2015-13)

6) не организује противпожарну стражу (члан 51);

7) примети непосредну опасност од избијања пожара или пожар а не уклони опасност, односно не угаси пожар или о пожару без одлагања не обавести надлежну ватрогасну јединицу или полицијску станицу (члан 71. став 1);

8) лажно пријави пожар или другу техничко-технолошку несрећу (члан 71. став 2);

8а) не прибави сагласности у складу са чл. 33, 34. и 35. овог закона.*

Новчаном казном у износу од 10.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако спаљује остатке стрних усева, смеће и биљне остатке на отвореном простору (члан 50. став 1).*

*Службени гласник РС, број 20/2015

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Споразум Министарства и јединице локалне самоуправе

Члан 85.

На територији локалне самоуправе на којој није основана ватрогасна јединица послове те јединице до њеног оснивања обавља ватрогасно-спасилачка јединица Министарства.

Министарство и локалне самоуправе могу закључити споразум којим се уређују питања преношења односно преузимања опреме и средстава којима располаже Министарство а која су неопходна за почетак рада професионалних ватрогасних јединица.

Усклађивање пословања и општих аката

Члан 86.

Привредна друштва и друга правна лица која обављају послове за које су овим законом прописани посебни услови дужна су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Државни органи, органи аутономне покрајине, органи јединице локалне самоуправе, привредна друштва и друга правна лица дужни су да ускладе своје опште акте који се односе на заштиту од пожара са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Лица која су положила стручни испит

Члан 87.

Лица која су до дана ступања на снагу овог закона положила стручни испит којим је извршена провера стручне оспособљености за рад на пословима одређеним овим законом по прописима који су били на снази у време њиховог полагања, као и лица којима је тим прописима признато право вршења одређених послова, испуњавају услове за вршење тих

послова и према одредбама овог закона ако испуњавају и остале прописане услове.

Наставак поступака

Члан 88.

Поступци који су започети до дана ступања на снагу овог закона наставиће се по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Престанак важења

Члан 89.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС”, број 37/88 и „Службени гласник РС”, бр. 53/93, 67/93, 48/94 и 101/05), осим одредаба чл. 74–79, који престају да важе у складу са посебним законом.

Подзаконски прописи предвиђени овим законом донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До почетка примене подзаконских прописа из става 2. овог члана примењују се одредбе важећих подзаконских прописа које нису у супротности са одредбама овог закона.

Ступање на снагу

Члан 90.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС”, а примењује се по истеку девет месеци од дана ступања на снагу овог закона.

ОДРЕДБЕ КОЈЕ НИСУ УНЕТЕ У "ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ" ЗАКОНА

Закон о изменама и допунама Закона о заштити од пожара: "Службени гласник РС", број 20/2015-13

Члан 38.

Подзаконски прописи предвиђени овим законом донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 39.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.